

Sprawa C-598/21

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem

Data wpływu:

28 września 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Krajský súd v Prešove (Słowacja)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

13 września 2021 r.

Strony skarżące:

SP

CI

Strona pozwana:

Všeobecná úverová banka a.s.

Przedmiot sporu

Ochrona konsumentów – Opóźnienie w spłacie – Wcześniejsza wymagalność – Proporcjonalność w odniesieniu do kwoty kredytu – Kredyt bez uzgodnionego celu – Wykonanie prawa zastawu w drodze dobrowolnej (prywatnej) licytacji nieruchomości – Utrata prawa własności

Przedmiot i podstawa prawna złożenia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Pytania prejudycjalne dotyczą zgodności wykonania prawa zastawu na nieruchomości w drodze dobrowolnej licytacji, wcześniejszej wymagalności kredytów, wielokrotnego zawierania nowych kredytów na pokrycie poprzednich kredytów i kosztów kredytu z kartą praw podstawowych, dyrektywą Rady 93/13/EWG, dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE a także z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Pytania prejudycjalne

1. Czy art. 47 w związku z art. 7 i 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (zwana dalej „dyrektywą 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków umownych”), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (zwana dalej „dyrektywą 2005/29/WE dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych”), a także zasada skuteczności prawa Unii Europejskiej sprzeciwiają się regulacji prawnej takiej jak § 53 ust. 9 i § 565 Občiansky zákonník (kodeksu cywilnego), zgodnie z którymi przy wcześniejszej wymagalności nie uwzględnia się proporcjonalności tej czynności, w szczególności wagi naruszenia zobowiązań konsumentów w stosunku do wysokości kredytu i terminu jego spłaty?

2. Na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze (nie sprzeciwiają się), sąd odsyłający zadaje następujące pytania:

2.a) Czy art. 47 w związku z art. 7 i 38 karty, dyrektywa 93/13/EW w sprawie nieuczciwych warunków umownych, dyrektywa 2005/29/WE dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych oraz zasada skuteczności prawa Unii

Europejskiej sprzeciwiają się orzecznictwu, które co do istoty nie wstrzymuje wykonania prawa zastawu w drodze prywatnej licytacji nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny konsumentów lub innych osób i jednocześnie nie uwzględnia wagi naruszenia zobowiązania konsumenta względem wysokości kredytu i okresu kredytowania, również wtedy gdy istnieje inny sposób zaspokojenia wierzytelności kredytodawcy, w drodze sądowego postępowania egzekucyjnego, w ramach którego sprzedaż lokalu mieszkalnego obciążonego prawem zastawu nie korzysta z pierwszeństwa?

2.b) Czy art. 3 ust. 1 dyrektywy 2005/29/WE dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych należy interpretować w ten sposób, że ochrona konsumentów przed nieuczciwymi praktykami handlowymi przy kredytowaniu konsumentów obejmuje wszystkie sposoby spłaty wierzytelności kredytodawcy, w tym zaciągnięcie nowego kredytu uzgodnionego na pokrycie zobowiązań wynikających z poprzedniego kredytu?

2.c) Czy dyrektywę 2005/29/WE dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych należy interpretować w ten sposób, że za nieuczciwą praktykę handlową uznaje się również zachowanie kredytodawcy udzielającego wielokrotnie kredytów konsumentowi, który nie jest w stanie spłacać kredytów, tak iż powstaje w wyniku tego łańcuch kredytów, których kredytodawca konsumentowi faktycznie nie wypłaca, lecz zatrzymuje je na pokrycie poprzednich kredytów i całkowitych kosztów kredytów?

2.d) Czy art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (zwanej dalej „dyrektywą 2008/48/EWG w sprawie kredytów konsumenckich”) w związku z motywem 10 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że nie wyłącza on zastosowania tej dyrektywy nawet w przypadku kredytu, który ma wszelkie cechy kredytu konsumenckiego, gdy nie był uzgodniony cel kredytu, i gdy z wyjątkiem nieznacznej części kredytodawca przeznaczył cały kredyt na pokrycie poprzednich kredytów konsumenckich, a na zabezpieczenie uzgodniono prawo zastawu na nieruchomości?

2.e) Czy wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 21 kwietnia 2016 r., Radlinger i Radlingerová, C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283, należy interpretować w ten sposób, że ma on zastosowanie również do umowy o udzieleniu kredytu konsumentowi, jeżeli mocą takiej umowy część udzielonego kredytu została przeznaczona na pokrycie kosztów kredytodawcy?

Przywołane przepisy prawa Unii i orzecznictwo Trybunału

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej: artykuły 7, 38 i 47

Dyrektywa Rady 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich: motywy od dwunastego do czternastego, szesnasty, dwudziesty,

dwudziesty pierwszy i dwudziesty czwarty; art. 1 i 3, art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1, art. 7 i 8.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG: motyw 10, art. 1, art. 2 ust. 2 lit. a), art. 3 lit. g), h) i l) i art. 23.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych: art. 2 lit. c)–e) i k), art. 3, 5, 6, 7, 11 i 13.

Wyrok Trybunału z dnia 21 kwietnia 2016 r., C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283; w szczególności pkt 3 [sentencji].

Przywołane przepisy krajowe

Občiansky zákonník (kodeks cywilny)

§ 53 nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich

§ 151h ust. 6, § 151j ust. 1, § 151m określają niektóre warunki wykonania prawa zastawu

§ 565 reguluje spłatę całej wierzytelności z powodu nieuregulowania którejś raty

Zákon č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ustawa nr 129/2010 o kredytach konsumenckich i innych kredytach oraz o pożyczkach dla konsumentów i o zmianie niektórych ustaw)

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (prvý zákon o spotrebiteľských úveroch) [ustawa nr 258/2001 o kredytach konsumenckich (pierwsza ustawa o kredytach konsumenckich)]

§ 4 ust. 2 reguluje szczególne wymagania umowy o kredyt konsumencki

§ 4 ust. 3 zdanie ostatnie przewiduje sankcję za niepodanie szczególnych wymagań umowy o kredyt konsumencki

Zákon 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (ustawa nr 527/2002 o dobrowolnych licytacjach)

§ 6 ust. 1 zdanie pierwsze definiuje organizatora licytacji.

Zákon 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ustawa nr 160/2015 – kodeks postępowania cywilnego)

§ 325 ust. 1 i ust. 2 lit. d) – regulacja środka tymczasowego

Zákon 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok (ustawa nr 233/1995 – kodeks postępowania egzekucyjnego)

§ 61g wnioszek zobowiązanego o spłatę w ratach, § 63 sposoby prowadzenia egzekucji

Streszczenie okoliczności faktycznych i przebiegu postępowania

- 1 Pozwana Všeobecná úverová banka, a.s. (zwana dalej „bankiem VUB”) i spółka Consumer Finance Holding a.s. (zwana dalej „CFH”) były w przeszłości powiązane gospodarczo. CFH zarządzał kredytami dla banku VUB. Zarówno bank VUB, jak i CFH w przeszłości udzielili powodom kredytów konsumenckich. Pani SP i pan CI (zwanymi dalej „powodami”) zaciągnęli kredyt konsumencki w CFH już w 2004 r. Później następowały kolejne kredyty konsumenckie. Powodowie nie byli w stanie spłacać kredytów, dlatego bank VUB udzielił im nowych kredytów, jednak nie wypłacał ich powodom, lecz wypłacał je bezpośrednio sobie na pokrycie wierzytelności z wcześniejszych kredytów konsumenckich. Bank VUB jednostronnie określał wysokość wierzytelności.
- 2 Podczas gdy w 2004 r. powodowie zaciągnęli kredyt konsumencki na kwotę 18 000 koron słowackich (597,49 EUR), ostatni kredyt został im udzielony przez bank VUB na podstawie umowy z dnia 9 lutego 2012 r., zatytułowanej „Hypo Pôžička”, na kwotę 30 221,50 EUR na okres do 2032 r. (zwany dalej „spornym kredytem”).
- 3 Niemal całość spornego kredytu została wykorzystana przez bank VUB na pokrycie poprzednich kredytów konsumenckich udzielanych od 2004 r., czyli zarówno kredytów konsumenckich banku VUB, jak i kredytów udzielonych przez CFH. Część spornego kredytu została wykorzystana przez bank VUB na rzecz CFH „na pokrycie kosztów związanych z udzieleniem spornego kredytu”. Cel spornego kredytu nie jest wskazany w umowie. Bank VUB twierdzi, że sporny kredyt nie korzysta z ochrony przewidzianej przez normy dotyczące kredytów konsumenckich.
- 4 Również w okresie przed 2012 r. bank VUB udzielał powodom kredytów w ten sposób, że były wykorzystywane na pokrycie poprzednich długów. Na przykład, w umowie kredytu konsumenckiego z dnia 23 listopada 2009 r. bank VUB udzielił powodom kredytu w wysokości 25 156,98 EUR na odsetki i koszty wynoszące 24 593,60 EUR, a także ten kredyt jest wymieniony w umowie spornego kredytu. Istnieją wątpliwości co do zasadności odsetek, między innymi z powodu niespełnienia wymagań umowy zgodnie z ustawą nr 258/2001 Z.z. (pierwsza ustawa o kredycie konsumenckim).
- 5 Cechą charakterystyczną spornego kredytu w banku VUB jest jego zabezpieczenie prawem zastawu na nieruchomości – domu rodzinnym, w którym zamieszkują powodowie i inne osoby. Po udzieleniu spornego kredytu (w dniu 9 lutego 2012 r.) powodowie popadli w zwłokę z ratami kredytu w wysokości

1 106,50 EUR. Bank VUB z powodu niespłacania kredytu ogłosił wymagalność kredytu w całości (w dniu 13 stycznia 2013 r.). W warunkach umownych spornego kredytu uzgodniono wcześniejszą wymagalność kredytu. Uzgodnienie to było zawarte w art. VI pkt 42 i 42.1. Ustawa jako jedyne przesłanki dla ogłoszenia wcześniejszej wymagalności przewiduje **trzymiesięczne opóźnienie w płatnościach** i następujące po tym wezwanie wraz z przyznaniem dodatkowego terminu piętnastu dni. Następnie, w dniu 12 kwietnia 2013 r. bank VUB zapowiedział wykonanie prawa zastawu w drodze sprzedaży na dobrowolnej licytacji domu rodzinnego powodów, którego wartość jest co najmniej **trzydziestokrotnie wyższa** niż suma, z powodu której bank uruchomił procedurę związaną z wcześniejszą wymagalnością kredytu i następującą po tym sprzedaż domu.

- 6 Powodowie wnieśli do Okresný súd Prešov (sądu rejonowego w Preszowie, zwanego dalej „sądem rejonowym”) powództwo o wstrzymanie wykonania prawa zastawu w drodze dobrowolnej licytacji. Powodowie zarzucają bankowi między innymi, że przy zawieraniu umów kredytowych naruszył ich prawa gwarantowane prawem Unii Europejskiej. W pierwszym wyroku sąd rejonowy oddalił powództwo. Zdaniem sądu rejonowego zasadniczo nie istniały przeszkody dla sprzedaży domu rodzinnego powodów w ramach postępowania pozasądowego.
- 7 W wyniku apelacji powodów Krajský súd v Prešove (sąd okręgowy w Preszowie, zwany dalej „sądem okręgowym”) uchylił wyrok a jako przeszkodę w dobrowolnej licytacji domu rodzinnego powodów wskazał brak proporcjonalności. Zdaniem sądu okręgowego sprzedaż domu rodzinnego powodów jest **nieproporcjonalna**, ponieważ istnieje inny sposób wykonania prawa zastawu, a mianowicie w postępowaniu egzekucyjnym, w którym wiarygodność banku VUB może być zaspokojona, a jednocześnie powodowie nie utracą własności domu rodzinnego. Sąd okręgowy uwzględnił naruszenie prawa konsumenckiego.
- 8 Następnie drugim wyrokiem sąd rejonowy ponownie oddalił powództwo. Wskazał on na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-34/13, zgodnie z którym również nieuczciwe warunki nie stoją na przeszkodzie sprzedaży lokalu mieszkalnego powodów w ramach pozasądowego postępowania w przedmiocie wykonania prawa zastawu. Sąd rejonowy dał pierwszeństwo orzeczeniu Najvyšší súd Slovenskej republiky (sądu najwyższego Republiki Słowackiej) w innej sprawie, w którym sąd ten nie uznał ex ante ochrony konsumenta poprzez wstrzymanie pozasądowej sprzedaży lokalu mieszkalnego konsumentów w drodze dobrowolnej licytacji.
- 9 Powodowie wnieśli apelację, w której żądają wstrzymania wykonania prawa zastawu w drodze dobrowolnej licytacji i między innymi podnoszą naruszenie ich praw konsumenckich oraz naruszenie ich prawa do lokalu mieszkalnego w przypadku sprzedaży ich domu rodzinnego.

Krótkie uzasadnienie odesłania prejudycjalnego

- 10 W ramach wykonania prawa zastawu Republika Słowacka nie przewidziała w sposób wyraźny nakazu uwzględnienia takich okoliczności, które Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał za istotne w wyroku w sprawie C-415/11, Mohamed Aziz, pkt 73: „*W pierwszej kolejności, w odniesieniu do zawartego w umowach długoterminowych warunku dotyczącego wcześniejszej wymagalności spłaty w przypadku niewywiązywania się przez dłużnika przez ograniczony czas z ciężących na nim zobowiązań, sąd odsyłający musi sprawdzić w szczególności, jak podniosła rzecznik generalna w pkt 77 i 78 opinii, czy przysługiwanie przedsiębiorcy uprawnienia do uznania całej pożyczki za wymagalną jest uzależnione od niewywiązania się przez konsumenta ze zobowiązania o zasadniczym dla danego stosunku umownego znaczeniu, czy uprawnienie takie przysługuje w przypadkach, w których takie niewywiązanie się ma charakter wystarczająco poważny w stosunku do kwoty pożyczki i okresu, na który jej udzielono, czy uprawnienie to stanowi odstępstwo od mających zastosowanie w tym zakresie reguł oraz czy prawo krajowe przewiduje odpowiednie i skuteczne środki umożliwiające konsumentowi, w odniesieniu do którego stosowany jest taki warunek umowny, odwrócenie skutków tej wymagalności pożyczki*”.
- 11 Sąd odsyłający uważa, że instytucja sprzedaży w drodze dobrowolnej (prywatnej) licytacji ma istotne znaczenie również w sprawach z zakresu prawa konsumenckiego. Problemem jest kwestia prawna proporcjonalności dobrowolnych licytacji, której orzecznictwo nie rozstrzyga. Bez przestrzegania zasady proporcjonalności byłaby tolerowana dobrowolna licytacja nieruchomości konsumenta, w tym jego lokalu mieszkalnego, przy jakimkolwiek, również mniej poważnym naruszeniu obowiązku konsumenta.
- 12 Bezsporne jest, że ochrona konsumentów nie jest bezwzględna. Lokal mieszkalny konsumentów może zostać sprzedany również bez postępowania sądowego, i to pomimo nieuczciwych warunków umownych (C-34/13).
- 13 W Republice Słowackiej istnieją dwa sposoby wykonania prawa zastawu. Pierwszy polega na sprzedaży przedmiotu zastawu w drodze dobrowolnej licytacji. Licytację tę przeprowadza osoba prywatna – przedsiębiorca. Wierzyciel jednostronnie określa wysokość wierzytelności. Inny przedsiębiorca – organizator licytacji sprzedaje zwykle również lokal mieszkalny konsumentów bez jakiegokolwiek postępowania sądowego i bez obiektywnej oceny wysokości wierzytelności i proporcjonalności licytacji lokalu mieszkalnego konsumentów. Pomimo braku zgody konsumentów ustawa określa tę licytację jako „dobrowolną”.
- 14 Drugi dopuszczalny sposób wykonania prawa zastawu stanowi sądowe postępowanie egzekucyjne na podstawie ustawy nr 233/1995 – kodeks postępowania egzekucyjnego. Poprzedza je sądowa kontrola warunków umownych, w ramach której sąd może zezwolić na spłatę ratami, a tym samym

musi z urzędu uwzględnić ochronę konsumenta w ramach wszystkich wymienionych dotychczas dyrektyw. Późniejsze orzeczenie sądu wierzyciel może przedłożyć komornikowi, który również może zezwolić na spłatę ratami, może zająć majątek ruchomy konsumenta, środki pieniężne w bankach i inne wierzytelności, może zarządzić potrącenia z wynagrodzenia konsumenta, a także zarządzić sprzedaż nieruchomości, w której konsument ma lokal mieszkalny.

- 15 Już na pierwszy rzut oka istnieje znaczna różnica pomiędzy wskazanymi sposobami wykonania prawa zastawu. W ramach obu postępowań może dojść do sprzedaży lokalu mieszkalnego konsumenta, ale w ramach sądowego postępowania egzekucyjnego konsumentowi można zezwolić na spłatę długu ratami, a także umożliwić uregulowanie kar za opóźnienie w płatnościach. W szczególności, w przypadku kredytów długoterminowych daje to możliwość aktywowania poziomu pierwotnych rat kredytowych i to aż do końca okresu kredytowego. Można w ten sposób osiągnąć to, że wierzyciel zostanie zaspokojony w takim samym czasie, jaki uzgodnił z konsumentem, i że konsument zachowa lokal mieszkalny.
- 16 Proces dobrowolnej licytacji nie zapewnia takich gwarancji. Procesu dobrowolnej licytacji nie wstrzymują również postępowania sądowe w sprawie nieuczciwych warunków. Jeżeli licytacja zostanie przeprowadzona, konsument traci prawo własności lokalu mieszkalnego i jest zobowiązany niezwłocznie go opuścić. Ex post (po licytacji) postępowania sądowe o stwierdzenie nieważności licytacji są po utracie prawa własności szczególnie dramatyczne dla konsumentów.
- 17 Tymczasem ochrona przed nieproporcjonalną ingerencją w prawa konsumentów, w tym do ich lokali mieszkalnych, jest szczególnie ważna ex ante przed przeprowadzeniem licytacji, a ponieważ prawo materialne nie reguluje innej możliwości ochrony ex ante, w rachubę wchodzi tylko **powództwo o wstrzymanie wykonania prawa zastawu** w procedurze dobrowolnej licytacji. Wyrok nakładający zobowiązanie z jednej strony nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej, ale z drugiej strony umożliwia wierzycielowi drugi sposób wykonania prawa zastawu poprzez licytację w postępowaniu egzekucyjnym.
- 18 Wierzyciele powołują się na szybkość sprzedaży zastawionej rzeczy w procedurze dobrowolnej licytacji, ale sensem i celem umowy kredytu nie jest handel nieruchomościami, lecz udzielenie kredytu konsumentom bez nieuczciwych warunków umownych i bez nieuczciwych praktyk handlowych, dla zapewnienia lepszej jakości życia konsumentów.
- 19 Uregulowanie słowackie pozwala na stwierdzenie wcześniejszej wymagalności **bez zbadania kwestii, czy konsument naruszył zobowiązanie, które jest istotne**, czy takie niewypełnienie zobowiązania jest **wystarczająco poważne w stosunku do okresu spłaty kredytu i jego wysokości, czy prawo krajowe przewiduje odpowiednie i skuteczne środki umożliwiające konsumentowi odwrócenie skutków takiej wymagalności kredytu.**

- 20 Sąd odsyłający przypuszcza, że gdyby ustawa wymagała dla celów wcześniejszej wymagalności okoliczności takich jak wymienione przez Trybunał w pkt 73 wyroku Aziz C-415/11, wierzyciel mógłby stosować kary, mógłby również wszcząć postępowanie sądowe i żądać przymusowej zapłaty niskich rat, ale z całą pewnością nie mógłby rozpocząć sprzedaży domu rodzinnego powodów z powodu niewielkiej niedopłaty.
- 21 Bardziej proporcjonalne uregulowanie dawałoby również możliwość dochodzenia praw i kontroli z urzędu nieuczciwych warunków umownych i nieuczciwych praktyk handlowych. Tymczasem zgodnie z przedstawioną praktyką orzecniczą sprzedaży domu rodzinnego w drodze dobrowolnej licytacji nie można wstrzymać poprzez nałożenie obowiązku powstrzymania się od przeprowadzenia wspomnianej licytacji.
- 22 Sąd odsyłający wskazuje, że sporny kredyt oraz poprzednie kredyty konsumenckie zostały wykorzystane na spłatę poprzednich kredytów. Oczywiście jest, że powodowi wielokrotnie udzielano kredytów konsumenckich, mimo że nie mieli oni wystarczających dochodów.
- 23 Sąd odsyłający nie widzi powodu wyłączenia okoliczności takich jak przedstawione spłacanie kredytów konsumenckich z kręgu praktyk, do których ma zastosowanie dyrektywa 2005/29. Sądzi on również, że te nieuczciwe praktyki handlowe nie powinny być wyłączone spod kontroli sądowej na podstawie dyrektywy 2005/29. Gdyby tak nie było, istniałaby sprzeczność logiczna, ponieważ okres oceny nieuczciwych praktyk w transakcji handlowej kredytu konsumenckiego upłynąłby przed faktyczną spłatą kredytów konsumenckich. Sąd odsyłający wskazuje, że dyrektywa 2005/29/WE w art. 3 zaleca ochronę nie tylko przed zawarciem i w trakcie zawierania, **ale również po zawarciu transakcji handlowej**. Jeżeli spłata kredytu konsumenckiego nie wypada w okresie „w trakcie zawierania transakcji handlowej”, to wtedy wypada na okres „po zawarciu transakcji handlowej”. Wspomniany sąd dodaje, że o ile ewentualne nieuczciwe praktyki handlowe nie mają bezpośredniego wpływu na nieważność czynności prawnej, o tyle mają one wpływ na ocenę nieuczciwego charakteru warunków umownych jako jednej z okoliczności dla celów art. 4 ust. 1 dyrektywy 93/13.
- 24 Zdaniem sądu odsyłającego sens kredytów konsumenckich nie powinien polegać na tym, że konsumentom cyklicznie nie wypłaca się kredytów, ponieważ zatrzymuje je wierzyciel na pokrycie własnych wierzytelności z poprzednich kredytów. Takie udzielanie kredytów jest całkowicie pozbawione sensu z punktu widzenia celu dyrektywy 2008/48/WE.
- 25 Sąd odsyłający zauważa, że sporna umowa kredytu nie określa przedmiotu kredytu i że zawiera wymagania umowy o kredyt konsumencki. Jediną okolicznością, która ma wyłączać sporny kredyt z zakresu stosowania tej dyrektywy, jest zabezpieczenie nieruchomością.

- 26 Sporny kredyt nie stanowi jednak hipoteki ani nie jest kredytem przeznaczonym na inwestycje w nieruchomości lub mieszkania. Zabezpieczenie nieruchomością jest przeznaczone na spłatę poprzednich kredytów konsumenckich.
- 27 Sąd odsyłający nie dostrzega praktycznych różnic pod względem gospodarczym między spornym kredytem a kredytami konsumenckimi, które poprzedziły sporny kredyt. Skoro sporny kredyt ma być wykorzystany na spłatę wcześniejszych kredytów konsumenckich, istnieje zatem bardzo ścisły związek celu zawarcia umów między spornym kredytem a poprzednimi kredytami konsumenckimi, dla których spłaty uzgodniono sporny kredyt.
- 28 Co się tyczy ostatniego pytania, czy wyrok C-377/14 z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie Radlinger i Radlingerová należy interpretować w ten sposób, że ma on zastosowanie również do umowy o udzielenie kredytu konsumenckiego, jeżeli w ramach takiej umowy część udzielonego kredytu była przeznaczona na pokrycie kosztów kredytodawcy, będzie to jedna z okoliczności decydujących o kwocie długu, z powodu której rozpoczęto proces sprzedaży lokalu mieszkalnego powodów. Sporne kwoty bank VUB uznaje za faktycznie wypłacone powodom i zaliczył je do kwoty spornego kredytu faktycznie udzielonego powodom.